

MÓZES ELSŐ KÖNYVE

37-38. FEJEZET

Mózes első könyve, 37. fejezet: *„Jákób azon a földön lakott, ahol apja jövevény volt: Kánaán földjén. Ez Jákób nemzetségének a története: Amikor József tizenhét éves lett, testvéreivel együtt a nyáját legeltette, és ő volt a bojtár Bilhának és Zilpának, apja feleségeinek a fiai mellett. József rossz híreket hordott róluk az apjuknak”* (1-2. vers). Ezen a ponton furcsa kapcsolat van kialakulófélben József és testvérei között. Mivel Jákób annyira szerette Ráhelt, József születésének pillanatától Jákób kedvencévé vált a családban, és Jákób ezt valószínűleg soha nem is rejtette véka alá. József már 17 éves, és fivéreihez hasonlóan ő is bojtárként dolgozott. A baj csak az volt, hogy amikor testvérei rossz fát tettek a tűzre, József mindig elmesélte apjának, mit tettek a többiek. Így bizony nehéz kivívni a fivérek szeretetét! A második versben tehát azt látjuk egy rövid megjegyzés erejéig, hogy József árulkodott testvéreire. Szerintem azért olvashatunk itt erről, hogy picit jobban megérthessük, miért vetették meg annyira fivérei Józsefet: ő volt a jófiú, fivérei volta a rosszfiúk, és József folyamatosan beárulta őket apjuknál. Nem meglepő tehát, hogy fivérei nem kedvelték Józsefet. *„De Izráel Józsefet minden fiánál jobban szerette, mert öregkorában született fia volt, s ezért tarka ruhát csináltatott neki”* (3. vers).

A „tarka ruha” kifejezés nem igazán pontos fordítása az eredetiben szereplő, nehezen értelmezhető héber kifejezésnek. Most, hogy több ősi feljegyzés is a birtokunkban van, feltételezik, hogy a „tarka ruha” tulajdonképpen olyan ruhát jelentett, amelynek voltak ujjai. A hosszú ujjú ruha az uralkodók sajátja volt, míg a munkásnép ujjatlan ruhát hordott. A hosszú ujjú ruha tehát az arisztokrácia, az uralkodó osztály jelének számított. Így hát, amikor Józsefnek édesapja hosszú ujjú ruhát készíttetett, félreérthetetlenül azt kommunikálta József fivéreinek, hogy Jákób Józsefet akarja uralkodónak látni közöttük. Jákób célja is az volt tehát, hogy József kerüljön vezető pozícióba, bár látni fogjuk, hogy mindez nem Jákób eszközeivel, hanem Isten eszközeivel valósul majd meg. Jákób a meghatározó jelentőségű 49. fejezetben meg is indokolja, miért nem kaphattak áldást József fivérei, miközben Józsefet megáldotta.

„Amikor testvérei látták, hogy apjuk jobban szereti őt minden testvérénél, úgy meggyűlöltek, hogy egy szót sem tudtak hozzá szólni” (4. vers). Komoly problémák jelentkeznek Jákób családjában – a testvérek rivalizálnak, gyűlölnek egymást, sőt József fivérei már ott tartanak, hogy egy kedves szót sem tudnak hozzá szólani. Kétségtelen, hogy József is szenvedett fivérei hozzáállása és viselkedése miatt. El tudod képzelni, milyen lehet, hogy van tíz bátyád, aki mind féltékeny rád helyzeted miatt? Lányunknak, Cherylnek két bátyja volt, de azt is alig élte túl, mert a fiúk meg voltak győződve arról, hogy Cheryl a kedvezményezett a családban. Józsefnek is ezt kellett átélnie, csak neki épp tíz bátyja volt, akik mind gyűlöltek őt! Képzeltetik, mennyire sanyargathatták és kínozhatták őt a többiek: néha ellökték, néha

belekönyökölték, és még sorolhatnánk - megnehezítve és megkeserítve József életét. De hogy még tovább fajuljon a helyzet: *„Egyszer József álmot álmodott, elmondta testvéreinek, és emiatt még jobban meggyűlöltek. Ezt mondta nekik: Hallgassátok csak meg azt az álmot, amelyet álmodtam! Éppen kévét kötöttünk a mezőn. Az én kévém fölkel, és állva is maradt, a ti kévéitek pedig körülállták, és leborultak az én kévém előtt. Testvérei azt mondták neki: Talán király akarsz lenni fölöttünk? Vagy uralkodni akarsz rajtunk? És még jobban meggyűlöltek az álmaiért és beszédéért”* (5-8. vers). József álma rendkívül komoly konfliktust szült. *„Egy másik álmot is álmodott, és azt is elbeszélte testvéreinek. Ezt mondta: Már megint álmodtam valamit. Egyszer csak leborult előttem a nap, a hold és tizenegy csillag. Amikor ezt apjának és testvéreinek elbeszélte, az apja megdorgálta, és ezt mondta neki: Micsoda álmot álmodtál? Talán bizony járuljunk eléd, anyáddal és testvéreiddel együtt, hogy földre boruljunk előtted? Ezért féltékenykedni kezdtek rá a testvérei. Apja pedig megjegyezte ezt a dolgot”* (9-11. vers). Jákób tehát gondosan elraktározta fejében József szavait, és valószínűleg azon gondolkodott, mi történik majd ténylegesen a jövőben, és milyen jelentőséggel bírnak József álmai.

József álma segít megértenünk a Jelenések könyvét, amelynek 12. fejezetében János egy asszonyt lát *„napba öltözve, és a lába alatt a hold, a fején pedig tizenkét csillagból álló korona, várandós volt, és vajúdva, szüléstől gyötrődve kiáltozott”* (Jel. 12:1-2. vers). A Jelenések könyve 12. fejezetében szereplő asszonyt József álma alapján Izráel népeként azonosíthatjuk. Ha más identitással próbálnánk felruházni, csak nem igei spekulációkba bocsátkozhatnánk. Sokan mégis azt állítják, az asszony nem más, mint az egyház – így szeretnék ugyanis bebizonyítani, hogy az egyháznak is át kell majd mennie a nagy nyomorúság időszakán. Az asszony és az egyház megfeleltetése azonban semminemű igei alapra nem építhető, mert a Biblia egyetlen helyen sem jellemzi úgy az egyházat, hogy azt körülvenné a nap, a hold és a tizenkét csillag. Az elmélet képviselői továbbá a fiúgyermeket, akit az asszony szül majd, valamiféle szuperszentekként értelmezik, akik a nagy nyomorúság időszakában ragadtatnak el. Ez az értelmezés azonban túlságosan is megkívánja, hogy elrugaszkodjunk az eredeti szövegtől. A 12. fejezetben szereplő asszony tehát a jellemzése alapján nem lehet más, mint Izráel népe. És ahogy azt már említettem, ha az asszony az egyháznak felelne meg, nagy volna a baj, mert az asszony várandós és hamarosan megszüli gyermekét. Pál azonban úgy ír az egyházzal, mint egy szűzről, és azt mondja, ama napon szeretné, ha az egyház tisztán, szűzként állna meg Krisztus előtt – nem pedig várandós asszonyként. Igencsak el kéne tehát rugaszkodnunk a szövegtől ahhoz, hogy az asszonyt az egyházként értelmezhesük. Úgy tűnik, maga az Ige az asszonyt Izráel népének tekinti, azt pedig soha ne feledjük, hogy a legkiválóbb igemagyarázatot épp az Ige nyújtja nekünk. Bámulatos, hogy mennyi mindent megmagyaráznak a Biblia egyes részei például Mózes első könyvéből. A legkiválóbb igemagyarázatot tehát az Igében találjuk!

„Egyszer a testvérek elmentek Sikembe apjuk nyáját legeltetni” (12. vers) – valószínűleg annyira elégük volt már Józsefből, hogy elhatározták, messzebbre vándorolnak apjuk nyájával. Sikem körülbelül 100 kilométerre feküdt Hebróntól, ahol éltek. *„Izráel ezt mondta Józsefnek: Testvéreid Sikemben legeltetnek. Gyere csak, elküldelek hozzájuk! József azt mondta neki: Kész vagyok rá. Apja azt mondta neki: Menj és nézd meg, hogy jól vannak-e testvéreid és a nyáj. Azután számolj be nekem! Elküldte tehát Hebrón völgyéből, és ő elment Sikembe. Amikor a mezőn bolyongott, találkozott egy emberrel, aki megkérdezte tőle: Mit keresel? József azt felelte: Testvéreimet keresem. Mondd meg nekem, hol legeltetnek? Az az ember így felelt: Elmentek innen, és hallottam is, amikor ezt mondták: Menjünk Dótánba! Elment tehát József a testvérei után, és megtalálta őket Dótánban. Amikor távolról meglátták, még mielőtt a közelükbe ért, összebeszéltek, hogy megölik. Ezt mondták egymásnak: Nézzétek, ott jön az álomlátó”* (13-19. vers). Kétségtelenül sem József, sem pedig édesapja nem sejtette, hogy a fivérek József iránti gyűlölete idáig fajult, máskülönben Jákób soha nem küldte volna el Józsefet fivérei után, és valószínűleg József maga sem akart volna menni. Sikembe érve József nem találta a többieket, így csak bolyongott a mezőn. Szerintem árukkodó jeleket keresett, pontosabban nyomokat, hogy valamiből megállapíthassa, melyik irányba indultak el. Ahogy ott bolyongott a mezőn, egy férfi megkérdezte tőle, mit keres, József pedig elmondta neki, hogy fivérei után jött. A férfi ekkor Dótám felé irányította, József pedig el is indult, és megtett még további 30 kilométert északra, amíg Dótámba nem érkezett. Mostanra tehát csaknem 130 kilométerre van otthonától.

Amikor meglátták őt fivérei, megegyeztek, hogy megölik. *„Gyertek, öljük meg, dobjuk bele egy kútba, és mondjuk azt, hogy vadállat ette meg. Majd meglátjuk, mi lesz az álmaiból!”* (20. vers) – ebből megint csak láthatjuk, mennyire gyűlölték fivérei József álmait, és egyáltalán azt az elképzelést, hogy az álom értelmében nekik kell majd leborulniuk kisöccsük előtt. Mintha azt mondták volna: „Majd meglátjuk, mi történik Isten terveivel, miután megöltük őt!”. Sokan ezen a ponton párhuzamot vonnak József és Jézus Krisztus között: Józsefben Jézus csodálatos előképét látják, miközben József fivéreihez hasonlóan a Sátán is megpróbálta elpusztítani Jézust abban a reményben, hogy szabotálhatja Isten tervét. Mi azonban tudjuk, hogy Krisztus halála nem tönkretette, hanem beteljesítette Isten tervét. *„Amikor ezt Rúben meghallotta (a legidősebb testvér), meg akarta menteni a kezükből, és ezt mondta: ne üssük agyon! Majd ezt mondta nekik Rúben: Ne ontsatok vér! Dobjátok bele ebbe a kútba itt a pusztában, de kezet ne emeljetek rá! Így akarta megmenteni a kezükből és visszajuttatni apjához”* (21-22. vers). Ne feledjük, hogy mivel Rúben volt köztük a legidősebb, őt terhelné a felelősség József haláláért édesapja előtt. Amikor tehát Rúben látta, hogy fivérei valóban meg akarják ölni Józsefet, úgy érezte, az ő felelőssége, hogy megmentse Józsefet haragjuktól, ezért egy alternatívát kínált: *„Ne öljétek meg, csak dobjátok bele a kútba, ott úgyis éhenhal! Nektek meg nem tapad vér a kezetekhez.”* Rúben pedig közben azt is eltervezte,

hogy később egyedül visszatér a kúthoz, kimentti Józsefet, és hazaviszi épségben az apjukhoz, mert tudta, hogy ott biztonságban lesz.

„Amikor odaért József a testvéreihez, lehúzták róla a ruháját, a tarka ruhát” (23. vers) – ahogy Jézusról is letépték ruháit. „Azután fogták, és beledobták a kútba. A kút üres volt, nem volt benne víz” (24. vers). Mindez arra enged következtetni, hogy a kút valószínűleg egy ciszterna volt. Azon a területen az emberek számos ciszternát ástak és vájtak a sziklából, amelyek víztárolóként szolgáltak. Előfordult azonban, hogy a szikla megrepedt, a ciszterna így nem tartotta meg a vizet, és hamar kiürült. Itt is egy ilyen ciszternáról lehetett szó, mély, meredek falakkal. A fivérek tehát elhatározták, hogy Józsefet belevetik a ciszternába. „Ezután leültek enni. Föltekintve, látták, hogy éppen egy izmáeli karaván közeledik Gileád felől. Tevéik gyógyfűvel, balzsammal és mirhával voltak megrakva, amit Egyiptomba szállítottak. Ekkor azt mondta Júda a testvéreinek: Mi haszna, ha megöljük testvérünket, és elföldeljük a vérét? Gyertek, adjuk el az izmáelieknek, ne emeljünk rá kezet, hiszen a mi testünk és vérünk ő! A testvérei pedig hallgattak rá” (25-27. vers). Azt nem tudjuk biztosan, hogy Júda József életét próbálta-e menteni, vagy csak egy kis pénzre akart szert tenni, azt viszont láthatjuk, meggyőzi a többieket, hogy nem érdemes Józsefet megölni, inkább csak adják el, és még kereshetnek is rajta. Nem tudjuk biztosan, mi állt Júda ötletének hátterében.

„Közben azonban midjáni kereskedők mentek arra, fölhúzták Józsefet a kútból, és eladták Józsefet az izmáelieknek húsz ezüstért. Azok pedig elvitték Józsefet Egyiptomba” (28. vers). Testvérei tehát elvetik maguktól Józsefet, és eladják. Itt további párhuzamot fedezhetünk fel József és Jézus között: Jézust is elutasította népe, Júdas Iskariótes pedig eladta őt 30 ezüstért. Ezen a ponton József már keservesen sírt és könyörgött testvéreinek, hogy irgalmazzanak neki. Könyörgése azonban süket fülekre talált. Mózes első könyvének egy későbbi fejezetében arról olvashatunk, hogy József Egyiptomban visszaküldi testvéreit Benjáminért apjukhoz, a fivérek pedig „így beszéltek egymás közt: Bizony, a testvérünkért bűnhődünk most, mert láttuk az ő nyomorúságát, amikor könyörgött nekünk, de nem hallgattunk rá. Emiatt ért utol bennünket ez a nyomorúság” (1Mózes 42:21). Ha egy kicsit előrelapozunk a történetben, láthatjuk, hogy József a fáraó jobbkezeként nagy tekintélyre tesz szert Egyiptomban, és amikor fivérei Egyiptomba mennek gabonáért, bár találkoznak vele, de nem ismerik fel Józsefet. Persze addigra csaknem húsz év telt el! József 17 éves volt, amikor eladták őt, 30 éves korában került a fáraóhoz, és az udvarában szolgált a hét éves bőség idején, vagyis legalább húsz év telt már el azóta, hogy fivérei utoljára látták. József már idősebb, érettebb férfi volt, biztosan haját és szakállát is az egyiptomiak stílusában viselte, így fivérei nem ismerték őt fel. József viszont felismerte őket, de nem fedte fel magát előttük, továbbra is tolmácson keresztül értekezett velük, és igyekezett megnehezíteni a dolgukat: kémkedéssel vádolta őket, majd azzal fenyegetőzött, hogy mindannyiukat kivégezteti. József úgy megijesztette őket, hogy egy idő után a fivérek

héberül kezdtek el egymáshoz beszélni nem is sejtve, hogy József érti, amit mondanak: „Bizony, a testvérünkért bűnhődünk most, mert láttuk az ő nyomorúságát, amikor könyörgött nekünk, de nem hallgattunk rá. Emiatt ért utol bennünket ez a nyomorúság.” Ez is azt mutatja, hogy nem menekülhetünk el büntudatunk elől. Lehet, hogy megpróbáljuk elnyomni magunkban, de valamilyen formában akkor is utat tör magának az életünkben, és nem hagy nyugodni. Csak egy dolog van, ami megszabadíthat a büntudattól – ha megvalljuk bűnünket Jézus Krisztusnak, és elfogadjuk megbocsátását. Egyedül ez szabadíthat meg büntudattól. Látjuk tehát, hogy 20 évvel később a fivérek még mindig büntudatot éreznek amiatt, amit Józseffel tettek. *„De így beszéltek egymás közt: Bizony, a testvérünkért bűnhődünk most, mert láttuk az ő nyomorúságát, amikor könyörgött nekünk, de nem hallgattunk rá. Emiatt ért utol bennünket ez a nyomorúság.”*

József hiába sírt és könyörgött, fivérei megkeményítették a szívüket. József pedig egyre távolodott – valószínűleg őt is láncra verték, mint a többi rabszolgát –, és csak egyre könyörgött fivéreinek, hogy ne tegyék ezt vele. Testvérei azonban nem könyörültek rajta. Úgy tűnik, Rúben épp elment valahova, amíg a többi testvér eladta Józsefet. *„Amikor Rúben visszatért a kúthoz, József már nem volt a kútban. Akkor megszaggatta a ruháját, visszatért testvéreihez, és azt mondta: Nincs meg a gyerek! Jaj nekem! Hova legyek? Akkor fogták József ruháját, levágtak egy kecskebakot, és belemártották a ruhát a vérébe. Azután elküldték a tarka ruhát, elvitték apjukhoz, ezzel az üzenettel: Ezt találtuk. Nézd meg jól: a fiad ruhája ez, vagy sem? Ő felismerte, és azt mondta: Az én fiam ruhája ez! Vadállat ette meg, biztosan széttépte Józsefet! És megszaggatta Jákób a felsőruháját, zsákruhát tekert a derekára, és sokáig gyászolta a fiát. Fiai és leányai mind vigasztalni igyekeztek, de nem akart vigasztalódni, hanem azt mondta: Gyászolva megyek el fiamhoz a halottak hazájába. Így siratgatta őt az apja”* (29-35. vers). Jákób csaló volt. Becsapta édesapját, hogy megkapja a testvéreinek járó áldást. Most pedig Jákóbot is becsapták: először tulajdon apósa, Lábán, most pedig fiai. Vegyük csak észre, hogy a fiúk nem mondtak semmi konkrét Jákóbnak, hagyták, hogy maga vonja le a véres ruhából a megfelelő következtetéseket. Engedték, hogy Jákób azt gondolja, Józsefet egy vadállat tépte darabokra. Fiai becsapták Jákóbot – erre megint csak azt mondhatom, hogy aki becsap másokat, azt a végén szintén becsapják. Az utolsó vers lezárja ezt a fejezetet, a 38. fejezettel pedig egy külön történet veszi kezdetét. De nézzük előbb az utolsó verset: *„A midjániak pedig eladták Józsefet Egyiptomban Potifárnak, a fáraó főemberének, a testőrök parancsnokának”* (36. vers) – a „főember” kifejezés az eredeti alapján eunuchot jelent.

A 38. fejezetet azért ékeltek be ide, hogy bepillantást nyerhessünk a Jézushoz vezető vérvonalba. Bár József bámulatos ember volt, mégsem az ő leszármazottain keresztül jött el a Messiás a világba. Nem neki adatott ez az áldás: a Messiásnak Júda törzséből kellett származnia, nem pedig József törzséből. Isten előre kiválasztotta Júda törzsét erre a célra, hogy az kegyelemből, és ne cselekedetek alapján legyen.

Ebben a fejezetben tehát bepillantunk Júda vérvonalába, és láthatjuk, hogy a Jézus Krisztushoz vezető vonal nem olyan tiszta, mint gondolnánk. Olyanok is szerepelnek Jézus elődei között, akiket mi talán soha nem választanánk saját fiunk esetében. Isten azonban azt akarta, hogy fia mindannyian azonosulni tudjunk fiával, ezért nem egy makulátlan vérvonalat választott, hanem egy nagyon is tökéletlent. *„Történt abban az időben, hogy Júda elvált testvéreitől, és csatlakozott egy adullámi emberhez, akinek Hírá volt a neve. Ott meglátta Júda egy Súa nevű kánaáni ember leányát, elvette, és bement hozzá”* (1-2. vers). Az akkori szokások értelmében, ha valakinek megtetszett egy nő, és szeretette volna feleségül venni, a férfi édesapját kérte meg, hogy mindent elrendezzen, illetve minden előkészítsen a hatalmas ünnepséghez. Júdát azonban nem érdekelték a hosszadalmas formalitások - egyszerűen csak meglátta a lányt, aki valószínűleg nagyon csinos volt, és elhatározta, hogy vele hál, majd pedig együtt fognak élni. *„Az teherbe esett, és fiút szült, akit Érnek nevezett el. Majd ismét teherbe esett, fiút szült, és azt Ónának nevezte el. Azután még egy fiút szült, akit Sélának nevezett el. Amikor ezt szülte, Júda Kezibben volt”* (3-5. vers) – mintegy 12 kilométerre Hebróntól.

Érdekes, hogy Isten terve értelmében Júda leszármazottain keresztül kellett eljönnie a világra a Messiásnak. Úgy tűnik azonban, hogy Júda társaként nem Súa leánya volt Isten választottja. Súa leányát Júda önkényesen választotta: meglátta, vonzódott hozzá, elkezdtek együtt élni, és Júdának három fia született. Isten terve azonban nem az volt, hogy Súa leányának leszármazottain keresztül jöjjön el a Messiás a világra. Júda cselekedete kétségtelenül Isten tervén kívül állt. Azt is el tudom képzelni, hogy mivel a lány kánaáni volt, ragaszkodott kánaáni isteneihez. Kezdetben Júda talán azt gondolta, hogy Jehovához térítheti, a lány azonban nyilvánvalóan nem tért Jehovához, mert a második és harmadik fiú kánaáni nevet kapott. Az első fiának Júda héber nevet adott, a másik két fiú viszont kánaáni nevet viselt. Ez arra enged következtetni, hogy a lány egyre nagyobb befolyással bírt Júda fölött. Júda tudta, hogy az ő utódai közül jön el egy napon a Messiás, ezért elment, és feleséget vett elsőszülöttjének. *„Júda feleséget vett elsőszülött fiának, Érnek. Az asszonynak Támár volt a neve”* (6. vers). *„De Ért, Júda elsőszülött fiát az Úr gonosznak tartotta, ezért megölte őt az Úr”* (7. vers). Érdekes, hogy az Ige nem árulja el nekünk, miért tartotta őt gonosznak az Úr, sőt azt sem tudjuk meg, hogyan ölte őt meg Isten. Isten nem akarta, hogy Éren keresztül jöjjön el a Messiás, így még mielőtt gyermeke születhetett volna, gonoszsága miatt Isten megölte őt. Abban az időben a kulturális szokások részét képezte, hogy ha valakinek meghalt a fivére mielőtt fiút nemzhetett volna, a soron következő idősebb testvér kötelessége volt feleségül venni az elhunyt feleségét, az elsőszülött fiút pedig majd az elhunyt testvérről kellett elnevezni. Később ezt a mózesi törvényekbe is belefoglalták, bár korábbi törvényekben is szerepelt, mint például Hamurabi törvényeiben.

Ennek értelmében tehát Ónának, aki a következő volt a sorban, kötelessége volt elvennie Támárt feleségül. „*Ekkor azt mondta Júda Ónának: menj be a bátyád feleségéhez, vedd el őt mint a sógora, és támassz utódot a bátyádnak! De Ónán tudta, hogy az utód nem az övé lesz. Ezért amikor bement a bátyja feleségéhez, a földre vesztegette a magot, hogy ne támasszon utódot a bátyjának. De az Úr rosszalotta, amit tett, ezért őt is megölte*” (8-10. vers). Egyesek ezt az ígérést az önkielégítés elleni érvként idézik, pedig Isten nem ezért ölte meg Ónánt. Érdekes, hogy a Biblia egyáltalán nem beszél erről a bizonyos dologról. Isten továbbá ne azért ölte meg Ónánt, mert megszakította az aktust, hanem mert nem volt hajlandó engedelmeskedni annak a törvénynek, amit Isten felállított, és amelynek értelmében a soron következő fivérnek kötelessége volt utódot támasztani bátyjának. Ónán nyíltan fellázadt Isten törvénye ellen – ezért ölte őt meg Isten. Ami a fent említetteket illeti, a Biblia szótlán e két területen. Amivel kapcsolatban pedig a Biblia nem szól, nekünk is csendben kell maradnunk. Ilyen esetekben azonban bizton támaszkodhatunk például a Róma 14-re – legyen ez az egyes kérdésekben ítéletünk alapja: „mindegyik legyen bizonyos a maga meggyőződésében.” Ilyen kérdés például a házasságon belüli védekezés. A Biblia nem foglalkozik külön ezzel a kérdéssel, vagyis a házastársak feladata közös megegyezésre jutni. A házastársaknak kell eldönteniük, mit tartanak helyesnek és mit helytelennek, és milyen módszerrel kívánnak védekezni. Véleményem szerint Isten szeretné, ha bölcs döntéseket hoznánk például arra vonatkozóan, mekkora családot vállalunk. Nem hiszem, hogy Isten csak azért adta a szexualitást, hogy sokasodjunk, hanem egy élvezetes, kellemes élménynek is szánja, amely még közelebb vonja egymáshoz a házastársakat. A Zsidókhoz írt levélben ezt olvashatjuk: „*Legyen megbecsült a házasság mindenki előtt, és a házasság legyen tiszta!*” (13:4). Pál pedig a Korinthusiakhoz írt levelében azt tanítja, hogy a házastársaknak együtt kell megegyezniük abban, milyen gyakran kerülnek egymással intim kapcsolatba, bár Pál azt is tanácsolja, hogy hosszabb időre ne vonják meg magukat a másiktól, nehogy a Sátán ezt arra használja valamelyikük életében, hogy megkísértse őket. Ezt az ígérést tehát, amelyben Ónán a földre vesztegette a magját, Isten pedig megölte, nem szabad kiragadnunk a kontextusából. Nem tekinthetjük az önkielégítés, vagy az aktus megszakítása elleni érvnek – Isten azért ölte meg Ónánt, mert fellázadt Isten törvénye ellen, és nem akart utódot támasztani elhunyt fivérének. Bizony, fontos, hogy ezekről a fontos kérdésekről is szót ejtsünk, és felnőttségként erről is tudjunk beszélni.

„*De az Úr rosszalotta, amit tett, ezért őt is megölte. Ekkor azt mondta Júda Támárnak, a menyének: Maradj özvegyen apád házában, amíg felnő a fiam, Sélá. Mert így gondolkodott: ne haljon meg ő is, mint a bátyjai! Támár elment, és apja házában lakott*” (10-11. vers). Sélá, a három testvér legfiatalabbika még túl fiatal volt a házassághoz, Júda ezen kívül attól is tartott, hogy esetleg harmadik fiát is elveszíti, ha Támárt elveszi, ezt pedig nem akarta. Ezért inkább hazaküldte Támárt apja házába, és

tulajdonképpen meg is feledkezett róla. „*Hosszabb idő múlva meghalt Súa leánya, Júda felesége*” – vagyis meghalt az a lány, akit Júda hirtelen felindulásból feleségül vett, pedig nem ő volt Isten akarata. A lány fiatalon halhatott meg, maga Júda ugyanis ekkor csak körülbelül 40 éves lehetett. „*Amikor Júda megvigasztalódott, elment barátjával, az adullámi Hirával Timnába, ahol a juhait nyírták*” (12. vers) – úgy tűnik, Júda nem gyászolta túl sokáig elhunyt feleségét. Szerintem Júda házassága Súa lányával szomorú véget ért. Isten terve nem az volt, hogy Súa lánya kerüljön be a Messiás vérvonalába. Súa lánya kánaáni volt, megpróbált egyre nagyobb hatást gyakorolni a családra, az Úr pedig fiatalon eltávolította őt. Amikor Júda megvigasztalódott, elindult a mulatságba, mert a juhok nyírása mindig hatalmas ünnepléssel járt. Amikor összegyűltek, megnyírták a juhokat, és óriási mulatságot rendeztek.

„*De megmondták Támárnak: Most megy az apósod Timnába a juhaid nyírására. Ekkor levette magáról özvegyi ruháját, elfátyolozta és elváltotta magát. Azután odaült Énaim kapujába a Timnába vezető úton. Mert látta, hogy Sélá felnőtt, de őt nem adták hozzá feleségül*” (13-14. vers). Az apósa tehát nem viselkedett vele tisztességesen – megígérte neki, hogy amikor Sélá felnő, feleségül veszi Támárt, de hiába nőtt fel Sélá, nem keresték fel Támárt apja házában. Támár ezért elhatározza, hogy saját kezébe veszi az ügyet. Elfátyolozta magát, és odaült a kapuba – ezzel tulajdonképpen szentélyi prostituáltként adta ki magát. A kánaáni asszonyok között elterjedt szokás volt szentélyi prostituáltként szolgálni. Még férjes asszonyoktól is elvárták, hogy életük egy részében így szolgáljanak isteneiknek. Támár tehát prostituáltként öltözött, és odaült Énaim kapujába a Timnába vezető úton. Talán abban reménykedett, hogy Sélá majd arra jár, és észreveszi őt. Ehelyett az édesapa, Júda, látta őt meg, akinek a felesége ekkorra már halott. „*Júda meglátta, és paráznának gondolta, mert eltakarta az arcát. Csatlakozott hozzá az úton, és ezt mondta: Hadd menjek be hozzád! Mert nem tudta, hogy menyé az. De ő azt kérdezte: Mit adsz nekem, ha bejössz hozzám? Ő így felelt: Küldök neked a nyájamból egy kecskegödölyét. De Támár ezt mondta: Adj zálogot, amíg megküldöd! Júda megkérdezte: Mit adjak neked zálogba? Az ezt felelte: Pecsétnyomódat zsinórostul, meg azt a botot, ami a kezében van. Odaadta azért neki, azután bement hozzá, az asszony pedig teherbe esett tőle*” (15-18. vers). Érdekes, hogy Támár zálogot kér Júdától. A jegygyűrű is egyfajta zálog a házasságban – záloga annak, hogy mindkét fél komolyan veszi, és megtartja az esküjét.

„*Majd fölkelt Támár, és elment. Azután levetette fátylát, és felöltötte özvegyi ruháját. Júda megküldte a kecskegödölyét adullámi barátjával, hogy az visszavegye a zálogot az asszonytól, de nem találta meg. Akkor megkérdezte annak a helynek a lakóit: Hol van az a parázna nő, aki Énaimnál az útfélen volt? Azok ezt felelték: Nem volt erre parázna nő. Visszatért tehát Júdához, és ezt mondta: Nem találtam meg. Annak a helynek a lakói is azt mondták: Nem volt erre parázna nő. Júda azt mondta: Tartsa meg magának, hogy gúnyt ne üzzenek belőlünk! Én megküldtem ezt a gödölyét, de te nem találtad meg őt*”

(19-23. vers). „*Mintegy három hónap múlva hírül vitték Júdának: Paráználkodott Támár, a menyed, és már terhes is a paráznaság miatt. Akkor ezt mondta Júda: Vigyétek ki, és égessétek meg!*” (24. vers). Az egész affér Támárral kellemetlen volt, és Júda azt hitte, végre fellélegezhet, mert megszabadul Támártól. De még nem tudta, milyen meglepetés vár rá. „*Már vitték kifelé, amikor megüzente apósának: Attól a férfitől lettem terhes, akinek a holmija ez. Nézd meg jól, kié ez a pecsétnyomó, zsinór és bot? Júda megnézte, és ezt mondta: Igaza van velem szemben, mert nem adtam őt fiamhoz, Sélához. Többször azonban nem hált vele Júda*” (25-26. vers). „*Amikor a szülés ideje elérkezett, kitűnt, hogy ikrek voltak a méhében. Szülés közben az egyik kidugta a kezét, a baba megfogta, vörös fonalat kötött a kezére, és így szólt: Ez jött ki először. De amikor visszahúzta a kezét, mégis a testvére jött ki. A baba ezt kérdezte: Hogyan törtél magadnak rést? Ezért nevezte el az apja Pérecnek. Utána kijött a testvére, akinek a vörös fonál volt a kezén. Ezt Zerahnak nevezte el*” (27-30. vers). Ikek születtek tehát, és érdekes, hogy először úgy tűnt, az egyik kidugta a kezét, és ő jön ki előbb, de akkor hirtelen visszahúzta a kezét, és a másik baba bújt ki először - mert az ő leszármazottain keresztül kellett később eljönnie a Messiásnak. Ami tehát a Jézushoz vezető vérvonalat illeti, Júda első házasságából származó fiai kiestek ebből a vonalból. Jézus Krisztus Júda Támártól született fián, Pérecen keresztül jön majd el. Most tehát Isten akaratával összhangban alakulnak a dolgok. Úgy tűnik, egy hosszabb kerülő úton ugyan, de megvalósult Isten akarata. Bár ne feledjük, hogy Isten sokszor érdekes módokon valósítja meg tervét az életünkben.

Vajon miért jegyezték fel Mózes első könyvének 38. fejezetét? Nem tudom. Abban viszont biztos vagyok, hogy Istennek célja volt vele. Az egyik célja talán épp az volt, hogy megmutassa, Krisztus egyszerű, hétköznapi embereken keresztül jött el, akik egyáltalán nem tökéletesek. Isten szeretné, ha azonosulni tudnánk fiával. Hiszen mi is egyszerű, hétköznapi emberek vagyunk, akik távolról sem tökéletesek. És Isten talán azt is meg akarja mutatni nekünk, hogy Ő még az emberi hibákon keresztül is meg tudja valósítani tervét: Júda testies vágyainak engedelmességgel Súa leányát választja ki, miközben Isten nem akarja, hogy Súa lánya szerepeljen Jézus vérvonalában. Isten választottja Támár volt. Egyfajta kerülő úton ugyan, de Isten Támárt is visszahozza a történetbe, hogy Támár fiának leszármazottain keresztül jöhessen el a Messiás. Érdekes, hogy Máté evangéliumában, amikor Máté feltünteti Jézus Krisztus nemzetségtáblázatát, négy asszonyt említ, akik közül az egyik épp Támár. Gondoljunk csak bele, hány asszony nevét említhetné Máté a nemzetségtáblázatban, hiszen elméletileg minden férfihez hozzárendelhetnénk feleségét. A nemzetségtáblázatban azonban mindössze négy asszony nevét találjuk: Támár, Ráháb, Ruth és Betsabé. Támár prostituátnak adta ki magát. Ráháb hivatásos prostituált volt. Ruth móábi lány volt, Betsabé pedig meglehetősen furcsa körülmények között lett Dávid felesége. Négy olyan asszonyról van szó, akik a mi szemünkben talán a legkevésbé lennének esélyesek arra, hogy leszármazottaikon keresztül jöjjen el a Messiás a világba. De Máté mégis ezt a négy asszonyt említi.